Rok XII. Lwów, w Grudniu 1898. Nr. 12.

Organ Krajowego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych w Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Wychodzi każdego 1-go dnia w miesiącu.

Redakcya i Administracya we Lwowie ulica Piekarska l. 12. II. piętro.

I. Część urzędowa.

Jubileusz Najjaśniejszego Pana.

W uroczystem nabożeństwie, które się w dniu 2. grudnia w kościele katedralnym obrz. łać. z powodu jubileuszu Najjaśniejszego Pana odbyło, wzięli udział wszyscy we Lwowie zamieszkali członkowie Rady zawiadowczej Krajowego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych i urzędnicy Związku.

Wyrazy hołdu dla Monarchy złożył w imieniu Związku Dr. Alfred Zgórski na uroczystej audyencyi u Namiestnika.

Odznaczenia.

Z powodu 50-letniego Jubileuszu Rządów Najjaśniejszego Pana odznaczeni także zostali strażacy: **Dr. Alfred Kotwicz Zgórski**, Zastępca Naczelnika Związku **orderem żelaznej korony III. kl.**, **Dr. Ludwik Cwiklicer**, członek Rady zawiadowczej Krajowego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych i **ksiądz Maryan Topolnicki**, naczelnik ochotniczej straży pożarnej w Tarnawicy polnej **złotymi krzyżami zasługi z koroną**, tudzież p. **Stanisław Szytyliński**, naczelnik miejskiej straży pożarnej w Tarnopolu **złotym krzyżem zasługi.**

Odezwa w sprawie Kasy Zapomóg.

Wedle §. 8. regulaminu Kasy Zapomóg muszą straże pożarne, należące do tej Kasy Zapomóg przed rozpoczęciem każdego roku uiścić wkładkę od czynnych członków i przedłożyć wykaz tych członków.

Przypominając Szanownym Komendom to regulaminowe postanowienie wzywamy je, aby przed 1. stycznia 1899 przesłały rzeczony wykaz i wkładkę roczną licząc po 20 ct. od każdego czynnego członka.

II. Z nauki o strażach i pożarnictwie.

W sprawie ustawy budowniczej dla wsi i pomniejszych miast i miasteczek.

Projekt ustawy budowniczej dla wsi i pomniejszych miast i miasteczek wniesiony przez Wydział krajowy do Wysokiego Sejmu na sesyę w r. 1897. po raz czwarty sprawozdaniem z 20. września 1897. L. 20.731., nie wszedł był wówczas na porządek dzienny Wysokiej Izby dlatego, że c. k. Rząd ze swej strony wypowiedział cały szereg życzeń i domagał się uwzględnienia ich w projekcie ustawy.

Komisya administracyjna, której Wysoki Sejm przekazał ten projekt uchwaliła polecenie do Wydziału krajowego, ażeby celem ustalenia tekstu rzeczonej ustawy zwołał ankietę, złożoną z członków Komisyi administracyjnej i ażeby na podstawie uchwał ankiety zażądał od c. k. Rządu opinii w kierunku uchylenia objawionej różnicy zdań.

Na skutek tego zaprosił Wydział krajowy ankietę na dzień 3. listopada br., która pod przewodnictwem członka Wydziału krajowego i szefa Departamentu I. p. Adolfa Vayhingera, przestudyowała cały projekt tej ustawy. W ankiecie tej wzięli udział wszyscy członkowie sejmowej Komisyi administracyjnej, tudzież Delegat c. k. Rządu hr. Włodzimierz Łoś i referent Wydziału krajowego sekretarz p. E. Pierożyński. Projekt tej ustawy o ile dotyczy bezpieczeństwa ogniowego zamieszczony został w „Przewodniku pożarniczym“ przy tekscie ustawy budowniczej, a mianowicie przy ustępach 92. 93. 94. 95. 97. 98. 99. artykułów z

podręcznika p. t. „Szkoła pożarnictwa“ (patrz nr. 6. z dnia 1. czerwca 1898 stronice 60 i 61. i nr. 7. z dnia 1. lipca 1898. stronice 68 i 69.) Pod tymi ustępami drobnym drukiem zamieściliśmy wyciąg z projeku, dotyczący materyału i odległości budowli (§. 19. projektu), zamieszkania piwnic i strychów (§. 26. projektu), schodów i klatki schodowej (§. 23. projektu), kominów (§. 27. projektu), kuchni (§. 29. projektu), pieców dla celów przemysłowych i wędzarni (§. 33. projektu), budynków o większych palowiskach (§. 36), ogrodzenia płotów i t. p. (§. 37.), sadzenia drzew między budynkami (§. 39).

Ankieta w dyskusyi nad tymi paragrafami, które strażactwo i pożarnictwo dotyczą, uchwaliła w §. 19. projektu ustawy co do wsi opuścić postanowienie o użyciu materyału, z którego ma się dom budować, w obec czego pierwszy ustęp tego paragrafu będzie brzmiał: Materyałem nieogniotrwałym wolno pokrywać budowle tylko wówczas, jeśli odległość od budynków innych właścicieli wynosić będzie przynajmniej 10. metrów, względnie zaś od granicy niezabudowanego gruntu innych właścicieli odległość wynosić będzie przynajmniej 5. metrów. Dalej uchwalono, że wyjątkowo może Wydział krajowy w drodze instancyi zezwolić stawiania budowli w odległości 6 metrów, względnie 3 m., jeśli tego względy finansowe wymagają, jeżeli stosunki lokalne zmniejszają niebezpieczeństwo pożaru, a zamierzona budowa oddzielona będzie szeregiem drzew liściastych od sąsiednich budynków.

W miastach obostrzono przepisy pod tym względem. Jeżeli na piątrach budynku gromadzić się ma większa ilość osób, wówczas budynek taki musi być całkowicie ogniotrwale zbudowany. W kościołach, cerkwiach i domach modlitwy mają być drzwi otwarte na zewnątrz.

Inne z tych paragrafów przyjęto bez znaczniejszych zmian.

Nadmieniamy, że projekt tej ustawy budowniczej będzie przedłożony Wysokiemu Sejmowi na tegorocznej sesyi i uledz może jeszcze zmianie.

W sprawie ustawy, nakładającej na Towarzystwa Ubezpieczeń, obowiązek przyczyniania się do kosztów służby pożarnej.

Trzykrotnie już przedkładał Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi projekt do ustawy, nakładającej na Towarzystwa ubezpieczenia od ognia, operujące w Galicyi, obowiązek przyczyniania się do kosztów służby pożarnej, a to po raz pierwszy w r. 1887., po raz wtóry w r. 1888. sprawozdaniem z 26. września L. 41.182. i wreszcie po raz trzeci w r. 1889. sprawozdaniem do L. 5901.

W roku 1887 i 1888. sprawozdania Wydziału krajowego z rzeczonym projektem do ustawy nie zostały przez Komisyę Sejmową załatwione i nie przyszły na porządek dzienny odnośnych Sesyi sejmowych. W roku zaś 1889. Komisya asekuracyjna, której powyższy projekt do zbadania przekazano, z powodu różnicy zdań, jaka się w jej łonie objawiła, przedłożyła Wysokiemu Sejmowi dwa sprawozdania z odmiennymi wnioskami.

Większość Komisyi w swem sprawozdaniu z 2. listopada 1889. uważając wniesiony przez Wydział krajowy projekt jako nie będący na czasie i przytem niesprawiedliwy, przedłożyła wniosek następującej treści: Wysoki Sejm raczy uchwalić: „Załatwienie sprawy opodatkowania Towarzystw ubezpieczeń od ognia, działających w Galicyi, odracza się na tak długo, dopóki sprawa ustawy, zaprowadzającej przymusowe ubezpieczenie od ognia w kraju na drodze ustawodawczej nie zostanie załatwioną.“

W sprawozdaniu zaś z 8. listopada 1889. (mniejszość Komisyi, złożona z posłów Dr. Rutowskiego i Sawczaka) wniosek następujący: „W przeświadczeniu, że położenie kraju wskazuje konieczną potrzebę dla ratowania krajowego mienia, ażeby zreformować stosunki bezpieczeństwa od ognia, zorganizować służbę pożarną, uzbroić ubogie gminy w narzędzia ratunkowe, zapewnić los kalek, wdów i sierót po strażakach, narażających zdrowie i życie pro publico bono; w przeświadczeniu, że da się to osiągnąć tylko przez użycie znacznych sum, a fundusz na ten cel daje się sprawiedliwie i łatwo uzyskać przez pociągnięcie Towarzystw asekuracyjnych do przyczyniania się na rzecz służby pożarnej; w przeświadczeniu nareszcie, że połączenie kwestyi zaprowadzenia takiego opodatkowania Towarzystw z kwestyą zaprowadzenia przymusowej asekuracyi, znaczy odłożenie jej może na długo — Wysoki Sejm raczy projekt tej ustawy uchwalić.“

Na posiedzeniu z dnia 19. listopada 1889. (1. Sesya VI. peryodu) Wysoki Sejm, po nader ożywionej debacie, przyjął odraczający wniosek większości Komisyi asekuracyjnej. —

Dziesiąć lat upłynęło od tego czasu.

Kwestya przymusowego ubezpieczenia od ognia, o które wszystkie kraje koronne tak nagląco się dopominały i dopominają, wciąż jeszcze nie uregulowana i trudno przewidzieć, kiedy na drodze ustawodawczej uregulowaną zostanie.

W obec tego, że uchwała Wysokiego Sejmu z dnia 19. listopada 1889. miała na celu jedynie odroczyć sprawę opodatkowania Towarzystw asekuracyjnych do krótkiego — jak się wtedy spodziewano — czasu, a nadzieja ta zupełnie okazała się złudną, Wydział krajowy, zważywszy, że organizacya skutecznej obrony pożarnej, do czego niezbędnie większych potrzeba funduszów, przy ciągle się powtarzających dotkliwych wypadkach pożarów, jako nadzwyczaj ważna i piekąca sprawa dla kraju naszego się przedstawia, na tegorocznej Sesyi sejmowej przedłoży projekt takiej ustawy, ze sprawozdaniem i z wnioskiem na uchwalenie tego projektu.

Sprawę wniesienia tego projektu przyspieszył Dr. Alfred Zgórski, zastępca naczelnika krajowego związku ochotniczych straży pożarnych, który wskutek uchwały VIII. Walnego Zjazdu strażackiego w Dobromilu na audyencyi u Jego Excellencyi Marszałka krajowego Stanisława br. Badeniego sprawę tę przedstawił.

Opracowany przez Dra Joachima Bartoszewicza, urzędnika Wydziału krajowego projekt, Rada Wydziału krajowego uchwałą z dnia 22. lipca 1898. L. 45.536. zatwierdziła. Projekt ten zawiera 10 paragrafów i wnosi, aby wszystkie czynne w kraju towarzystwa ubezpieczeń od ognia obowiązane były przyczyniać się rocznym zasiłkiem do kosztów organizacyi i utrzymania obrony i służby pożarnej oraz wspierania członków straży pożarnych, którzy w służbie doznali uszkodzenia i pozostałych po nich rodzin. Roczny ten zasiłek ma wynosić dwa procent od wszystkich w każdym roku administracyjnym pobranych premii, względnie zaliczek asekuracyjnych brutto od ubezpieczonych w kraju ruchomości i nieruchomości bez potrącenia wydatków na reasekuracyę. Towarzystwa na wzajemności oparte będą miały prawo z dochodu brutto strącać wypłacone zwroty.

Wysokość tego zasiłku może być w przyszłości uchwałą Sejmu krajowego zmienioną.

Z tych rocznych zasiłków tworzyć się ma odrębny krajowy fundusz ogniowy. Obliczenia, ściąganie zasiłków i zarząd krajowego funduszu ogniowego należeć będzie do Wydziału krajowego.

Dochody funduszu ogniowego mają być użyte w następujący sposób:

a) Dziesięć procent przeznacza się na wsparcie członków straży pożarnych, którzy w służbie doznali uszkodzenia lub nabawili się choroby, oraz pozostałych po nich rodzin. (Powyższy stosunek procentowy może być w przyszłości uchwałą Sejmu krajowego zmieniony).

b) Reszta ma być użytą: na wsparcie gmin w nabywaniu sikawek i innych rekwizytów pożarnych, na straże pożarne i ich uzbrojenie, na koszta krajowej i powiatowej inspekcyi ogniowej, na instruktorów i kursy strażackie służby pożarnej i w ogóle na podniesienie obrony pożarnej w kraju.

Przy udzielaniu wsparć może Wydział krajowy użyć pośrednictwa Krajowego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych.

Na początku każdego roku, a w innym czasie w razie potrzeby, powoływać będzie Wydział krajowy trzech reprezentantów czynnych w kraju Towarzystw Ubezpieczeń od ognia oraz trzech reprezentantów Krajowego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych celem zasięgnięcia opinii, które gminy i które straże pożarne zasługują przedewszystkiem na zasiłki z krajowego funduszu ogniowego.

IV.

Regulaminy.

(Ciąg dalszy artykułów z podręcznika p. t. *„Szkoła pożarnictwa“*)

249.

Którzy strażacy otrzymać mogą taką związkową honorową odznakę?

Honorową związkową odznakę otrzymać mogą tylko ci strażacy, którzy conajmniej przez przeciąg 20. lat służyli nieprzerwanie, czynnie, wiernie i walnie przy tych Korpusach ochotniczych straży pożarnych, które należą do Krajowego Związku.

250.

Co uznaje Krajowy Związek za usprawiedliwioną przerwę w służbie strażackiej?

Za usprawiedliwioną przerwę w służbie uznaje Krajowy Związek:

a) pobyt w miejscowości, w której nie istnieje ochotnicza straż pożarna;

b) pobyt za granicą;

c) służbę w wojsku;

d) czas, w którym ochotnicza straż pożarna nie funkcyonowała.

Pobyt w miejscowości, w której nie istnieje ochotnicza straż pożarna, czas niefunkcyonowania straży i pobyt za granicą nie wlicza się do czasu służby, natomiast czas służby w wojsku będzie do służby przy ochotniczej straży pożarnej wliczony, jeżeli ubiegający się o honorową odznakę zaraz, a najdalej w przeciągu sześciu miesięcy po ukończonej służbie wojskowej wstąpi w szeregi strażackie.

251.

Co stanowi honorową odznakę przez Krajowy Związek przyznawaną?

Honorową odznakę przez Krajowy Związek przyznawaną stanowi srebrny naramiennik pleciony, który odznaczony nosi na lewem ramieniu. Odznaka ta zaopatrzona jest w cyfrę, oznaczającą liczbę lat służby t. j. XX. XXV. XXX. lat i co 5 lat dalszej służby ma być zmienioną.

Z odznaką otrzymuje on pismo Krajowego Związku, służące za legitymacyę.

252.

Kto wymierza kary za niepełnienie służby lub niedbałe jej pełnienie albo też za nieodpowiednie lub ubliżające godności Towarzystwa zachowanie się członka?

Za niepełnienie służby lub niedbałe jej pełnienie wymierza Naczelnik Korpusu upomnienia. Nieodpowiednie lub ubliżające godności Towarzystwa zachowanie się członka należy przed sąd honorowy, który orzeka o naganie lub wykluczeniu.

Sąd honorowy.

253.

Ilorakiego rodzaju sprawy rozstrzyga sąd honorowy?

Sąd honorowy, którego zwołanie może nastąpić tylko za uchwałą Wydziału Towarzystwa i to albo za jego inicyatywą albo na specyalną skargę, rozstrzyga dwojakiego rodzaju sprawy:

a) Jeżeli sprawa jest osobistej natury i nie zawiera w sobie żadnego wykroczenia przeciwko statutowi i regulaminowi Towarzystwa, natenczas przed wydaniem wyroku ma Prezes zawezwać strony do dobrowolnego pogodzenia się i przeproszenia. Niestawienie się obu stron na termin umarza sąd. Nieobecność strony pozywającej umarza go również, chyba, że strona pozwana domaga się wyroku. Pod

nieobecność strony pozwanej Sąd honorowy może przeprowadzić rozprawę zaocznie.

b) Przy wykroczeniach przeciwko statutowi Towarzystwa lub w razie poszlak postępku niehonorowego nieobecność strony oskarżonej pociąga za sobą odroczenie pierwszego a naznaczenie drugiego terminu w najbliższych 8. dniach. Na drugim terminie rozprawa toczy się nawet zaocznie, jeżeli oskarżony nie stanął. Oskarżenie wnosi wybrany przez Wydział zastępca Towarzystwa.

W wypadkach pod *a)* określonych Sąd orzeka o obowiązku strony winnej do przeproszenia i zadosyćuczynienia na rzecz strony skarżącej; w wypadkach pod *b)* wymienionych Sąd wydaje wyrok zawierający: albo orzeczenie niewinności albo orzeczenie winy z wymiarem kary w statucie wyszczególnionej. Ogłoszenie wyroku odbywa się ustnie przez przewodniczącego wobec stron zawezwanych do tego, a w razie niestawienia się oskarżonego może nastąpić także zaocznie.

Treść wyroku podana do wiadomości Wydziału zapisuje się do księgi uchwał tegoż.

Proces przed sądem honorowym upada, jeżeli członek oskarżony wystąpi z Towarzystwa. Wykonanie wyroku należy do Naczelnika, a w razie opiewającym na wykluczenie członka przysłuża Wydziałowi.

Wyrok Sądu honorowego jest nieodwołalny.

Regulamin Kasy Zapomóg.

254.

Jakie jest zadanie Kasy Zapomóg, utworzonej przy Krajowym Związku Ochotniczych Straży Pożarnych?

Zadaniem Kasy Zapomóg jest udzielanie zapomóg czynnym członkom ochotniczych straży pożarnych, którzy unieszczęśliwieni zostali podczas pełnienia służby strażackiej, jakoteż ich wdowom i sierotom.

255.

Kto może być członkiem Kasy Zapomóg?

Członkami Kasy Zapomóg (która nie tworzy osobnego stowarzyszenia) stają się czynni członkowie tych Korpusów strażackich, które należą do Krajowego Związku ochotniczych straży pożarnych, przystąpienie swoje do Kasy Zapomóg pisemnie zgłosiły i ściśle wykonują regulaminem przepisane obowiązki.

256.

Z czego składają się fundusze Kasy Zapomóg?

Fundusze Kasy Zapomóg składają się:

a) Z subwencyi Wysokiego Sejmu Krajowego, wyznaczonej na cele tej Kasy.

b) Z datków od Instytucyi, Magistratów i Zwierzchności gminnych.

c) Z rocznych datków przez Towarzystwa asekuracyjne w kraju operujące na ten cel uiszczanych.

d) Z dobrowolnych datków i zapisów osób prywatnych.

e) Z dochodów przypadkowych, jakoto: z zabaw, loteryi fantowych, koncertów i t. p. na cele Kasy Zapomóg bądź to przez Zarząd Związku bądź też przez Towarzystwa strażackie urządzanych.

f) Z rocznych wkładek z góry przez Zarządy ochotniczych straży pożarnych według liczby członków czynnych uiszczanych. Wysokość tych wkładek wynosi po 40. groszy od członka rocznie.

g) Z jednorazowych wkładek na rzecz ochotniczych straży pożarnych w kwocie 1.000 koron, przez Gminy złożonych. Wkładki te ostatnie uwalniają straże od opłat pod *f)* raz na zawsze i będą deponentom zwrócone na wypadek rozwiązania Kasy Zapomóg.

h) Z odsetek od gotówki pozostałej z wydatków, która będzie lokowaną w efektach pupilarną pewnośc mających.

Fundusze ad *a)* *d)* i *g)* stanowią fundusz żelazny Kasy, z którego tylko dochody nie zaś kapitał użyte być mogą na wydatki bieżące i zapomogi.

257.

Kto zarządza Kasą Zapomóg?

Kasą Zapomóg zarządza Rada Zawiadowcza Krajowego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych, która w tym celu zaprowadziła u siebie osobny dział kasowy.

258.

Kiedy mają czynni członkowie straży pożarnej, która przystąpiła do Kasy Zapomóg, prawo do zapomogi?

Czynni członkowie straży pożarnej, która przystąpiła do Kasy Zapomóg i wykonuje wszelkie regulaminem przepisane obowiązki, mają prawo do zapomóg tylko w razie choroby i połączonej z nią nieudolności do pracy, spowodowanej wypadkiem podczas pożaru, ćwiczenia, pogotowia lub różnych katastrof, jak n. p. podczas powodzi, zawalenia się domu i t. d. i w ogóle tam, gdzie Korpus strażacki służbowo występuje wskutek rozkazu Komendy.

Rodzaje tych zapomóg są następujące:

a) po 1. koronie dziennie w razie słabości i połączonej z nią nieudolności do pracy, nie dłużej jednakże jak przez 90 dni;

b) jednorazowa zapomoga w kwocie 1.000 koron w razie zupełnej nieudolności do pracy;

c) jednorazowa zapomoga dla wdowy i sierót zmarłego w kwocie 500 koron w razie śmierci członka straży.

Gdyby zmarły strażak nie pozostawił wdowy lub niezaopatrzonych sierót, natenczas dotyczący Zarząd ochotniczej straży pożarnej zajmie się pogrzebem zmarłego, a koszta pogrzebu pokryje Kasa Zapomóg w wysokości 100 koron nie przekraczającej.

259.

Które obowiązki muszą wykonywać Zarządy Ochotniczych Straży Pożarnych, chcąc korzystać z funduszów Kasy Zapomóg?

Zarządy stowarzyszeń ochotniczych straży pożarnych, które chcą korzystać z funduszu Kasy Zapomóg, muszą ściśle wykonywać następujące obowiązki:

a) Przedłożyć Radzie Zawiadowczej Krajowego Związku deklaracyę przystąpienia do Kasy Zapomóg.

b) Przed rozpoczęciem każdego roku uiścić z góry przepisaną wkładkę.

Przystępujący w ciągu roku uiszczają wkładkę za cały ten rok.

c) Przed rozpoczęciem każdego kalendarzowego kwartału muszą Zarządy odnośnych towarzystw ochotniczych straży pożarnych przedłożyć Radzie Zawiadowczej Związku imienny wykaz wszystkich czynnych członków. Tylko w tym wykazie wyszczególnieni czynni członkowie mają prawo do zapomóg i to tylko ci, którzy uszkodzeni zostali w tym właśnie kwartale, dla którego imienny wykaz przed jego rozpoczęciem nadesłano. O każdej w ciągu kwartału zaszłej zmianie co do członków należy bezzwłocznie uczynić doniesienie do Związku.

d) O nieszczęśliwym wypadku, który spowodował chorobę, zupełną nieudolność do pracy lub śmierć strażaka w służbie strażackiej musi dotyczący Zarząd ochotniczej straży pożarnej natychmiast, a najdalej do trzech dni uczynić doniesienie do Rady Zawiadowczej Związku.

e) Po upływie siedmiu dni od dnia nieszczęśliwego wypadku, przedłoży Zarząd straży doniesienie o trwaniu choroby.

Doniesienie takie przedkładać będzie Zarząd straży po upływie każdych następnych 7 dni, jeżeli choroba członka tej straży trwa dłużej, a to celem zarządzenia wypłaty przypadającej zapomogi.

Każde doniesienie o trwaniu choroby musi oprócz Zarządu Straży także ordynujący lekarz i Naczelnik gminy zatwierdzić.

W razie orzeczonej zupełnej nieudolności do pracy lub śmierci członka przeprowadzonem zostanie osobne dochodzenie, a spisany w tym kierunku odnośny protokół musi podpisać w pierwszym wypadku także c. k. lekarz powiatowy, a w drugim wypadku urząd parafialny.

260.

Kiedy czynny członek ochotniczej straży pożarnej i jego rodzina tracą prawo do zapomogi?

Czynny członek ochotniczej straży pożarnej i jego rodzina tracą prawo do zapomogi:

a) jeżeli członek ten już wcześniej przed wypadkiem w służbie strażackiej był chory lub ułomny, a zasłabnięcie, uszkodzenie cielesne, zupełna nieudolność do pracy lub śmierć w służbie strażackiej początek swój bierze od tej wcześniejszej słabości lub ułomności;

b) jeżeli śmierć, cielesne uszkodzenie i choroba nastąpiła chociażby w służbie strażackiej lecz wskutek wielkiej opieszałości lub lekkomyślności, opilstwa, nieposłuszeństwa, uporu i niestósowania się do wydanych przepisów ostrożności;

c) jeżeli w ciągu trwania choroby dopuszcza się czynów przez lekarza wzbronionych i przez to przeciąga chorobę, powoduje śmierć lub zupełną niezdolność do pracy;

d.) jeżeli Zarząd dotyczącej ochotniczej straży pożarnej nie wypełnia wszystkich regulaminem objętych obowiązków.

Wszelkie członkom wypłacone zapomogi muszą być Kasie Zapomóg przez dotyczący Zarząd ochotniczej straży pożarnej zwrócone, jeżeli doniesienie o wypadku lub o trwaniu choroby zawierało niezgodne z prawdą okoliczności lub jeżeli zatajono rzeczywisty powód wypadku, przedłużenia choroby, zupełnej nieudolności do pracy lub śmierci.

261.

Kto rozstrzyga spory członków względnie Zarządów straży z Radą Zawiadowczą, wynikające z tytułu odmówienia zapomogi?

Spory członków względnie Zarządów straży z Radą Zawiadowczą, wynikające z tytułu odmówienia zapomogi, rozstrzyga nieodwołalnie Zjazd strażacki.

262.

Czy wyszczególnione powyżej roczne opłaty i zapomogi są stale ustanowione?

Przepisy o opłatach i zapomogach ustanowiła Rada Zawiadowcza Związku Krajowego na razie prowizorycznie. Mogą one być uchwałą Rady Zawiadowczej zmienione nawet z mocą wstecz obowiązującą Skoro majątek Kasy zapomogowej osiągnie wysokość 20.000. koron. Rada Zawiadowcza ma opłaty te i zapomogi stale unormować.

263.

Co się stanie z funduszami Kasy Zapomóg wrazie jej zwinięcia?

W razie zwinięcia Kasy Zapomóg zostaną strażom względnie gminom jakoteż Instytucyom zwrócone wkładki jednorazowe, o ile układy w tym względzie zawarte zostały, reszta zaś funduszów przechodzi na rzecz Krajowego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych.

Regulamin kursu nauki pożarnictwa.

264.

Co jest celem kursu nauki pożarnictwa?

Celem kursu nauki pożarnictwa jest praktyczne przygotowanie i wykształcenie strażaków na instruktorów straży pożarnych, jakoteż udzielanie wiadomości, potrzebnych do porządnego i systematycznego prowadzenia obrony pożarnej.

265.

Kto zajmuje się urządzaniem kursu nauki pożarnictwa?

Urządzaniem kursu nauki pożarnictwa zajmuje się osobny Komitet, wybrany przez Radę Zawiadowczą Krajowego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych. Komitet wybiera z pośród siebie Przewodniczącego, tegoż Zastępcę, Sekretarza, Komendanta kursu, tegoż Adjutanta i Komendanta oddziału kursistów.

266.

Kto wyznacza termin kursu i dalsze postanowienia regulaminu domowego?

Komitet kursu nauki pożarnictwa wyznacza termin kursu, termin do wnoszenia podań o przyjęcie na kurs, oznacza wysokość kosztów utrzymania i wspólnego mieszkania, orzeka o przyjęciu kandydatów, układa i wydaje regulamin domowy dla kursistów, wyznacza termin do egzaminu tudzież wybiera przewodniczących egzaminu.

267.

Na ile części dzieli się nauka na kursie pożarnictwa?

Nauka na kursie pożarnictwa dzieli się:

a) na część teoretyczną i

b) praktyczną.

268.

Na ile oddziałów dzieli się część teoretyczna?

Część teoretyczna dzieli się na dwa oddziały.

269.

Co w szczególności obejmuje oddział pierwszy?

Oddział pierwszy obejmuje w szczególności naukę:

a) O rodzajach straży pożarnych i zasadach ich organizacyi.

b) O ustawach, statutach i regulaminach.

c) O przyborach pożarnych i uzbrojeniu strażackiem.

d) O sposobach gaszenia różnych pożarów (taktyka).

e) Szkołę sygnałów strażackich.

f) O ratunkowej służbie strażackiej podczas powodzi i różnych nieszczęśliwych wypadków.

g) O prowadzeniu kancelaryi, drukach manipulacyjnych i znakach do planów sytuacyjnych.

270.

Co obejmuje oddział drugi?

Oddział drugi obejmuje część sanitarną, a to:

a) Naukę o opatrunkach.

b) Opis, cel i zastósowanie apteczki strażackiej.

c) Opis o sposobach udzielania pierwszej pomocy w wypadkach omdlenia, zaczadzenia, stłuczenia, okaleczenia, spieczenia i oparzenia.

271.

Co obejmuje część praktyczna?

Część praktyczna obejmuje w szczególności:

a) Ćwiczenia z drabinkami, drabinami, mostem gzymsowym, worem ratunkowym, kocem ratunkowym i linewką ratunkową.

b) Ćwiczenia ze sikawkami.

c) Musztrę porządkową.

d) Użycie prądu, kierowanie nim i stanowisko prądnika.

e) Ćwiczenia w gaszeniu różnych pożarów z małym oddziałem i słabym taborem przy pomocy mieszkańców.

f) Ćwiczenia w gaszeniu różnych pożarów z pełnym korpusem i pełnym taborem.

272.

Którzy kandydaci mogą być przyjęci na kurs pożarnictwa?

Na kurs pożarnictwa przyjęci być mogą kandydaci, którzy udowodnią:

a) że ukończyli 24. rok życia;

b) że ukończyli z dobrym postępem przynajmniej szkołę ludową;

c) że są zdrowi i nie nawiedzeni kalectwem.

273.

Co musi posiadać każdy uczestnik kursu nauki pożarnictwa?

Każdy uczestnik kursu musi posiadać przynajmniej przepisowe ćwiczebne (drelichowe) ubranie i zupełne uzbrojenie strażackie t. j. hełm, pas z toporkiem, karabinem i gwoździem ratunkowym, tudzież linewkę.

274.

Co otrzyma przyjęty na kurs uczestnik?

Każdy na kurs przyjęty uczestnik otrzyma kartę legitymacyjną i musi z nią przybyć do miejscowości, w której kurs się odbywa najpóźniej wieczorem przed dniem otwarcia kursu; tu winien zgłosić się w biurze Komendy kursu, które jest zarazem biurem informacyjnem na czas trwania kursu dla jego uczestników i zająć wskazane mu mieszkanie.

275.

Czy w domach prywatnych, hotelach i t. p. wolno mieszkać uczestnikom kursu?

W domach prywatnych, hotelach i t. d. bez zezwolenia Komendy kursu mieszkać nie wolno.

276.

Co ogłoszone zostanie uczestnikom kursu?

Uczestnikom kursu ogłoszony zostanie regulamin domowy, do którego muszą się ściśle stósować.

277.

Co obejmuje regulamin domowy?

Regulamin domowy obejmuje:

a) Nazwisko Komendanta kursu, tegoż Adjutanta i Komendanta oddziału kursistów.

b) Postanowienie co do składania raportów przez komendantów izb.

c) Przepisy, dotyczące godzin wstawania i obecności w mieszkaniu dla kursistów przeznaczonem.

d) Dokładny rozkład godzin nauki i ćwiczeń z podaniem nazwisk nauczycieli oraz porządek w teatrze, na pogotowiu, na wieży obserwacyjnej i t. d.

e) Przepisy, dotyczące wyruszania do pożarów.

278.

Od kogo wychodzą wszelkie rozkazy?

Wszelkie rozkazy wychodzą od Komendy kursu, którą stanowi Komendant kursu i Adjutant.

279.

Co otrzymają uczestnicy kursu po skończonym kursie?

Po skończonym kursie i zdanym pomyślnie egzaminie otrzymają uczestnicy świadectwa uzdolnienia na instruktorów przy strażach pożarnych.

280.

Kto stanowi Komisyę egzaminacyjną?

Członkowie Komitetu kursu nauki pożarnictwa tworzą Komisyę egzaminacyjną, która orzeka także o przypuszczeniu do egzaminu.

Dwa są stopnie uzdolnienia:

I. Na instruktorów przy strażach pożarnych w miastach.

II. Na instruktorów przy strażach pożarnych wiejskich.

Uzdolnienie każdego stopnia może być: 1.) zupełne i 2.) dostateczne.

Poświadczenie co do uzdolnienia w nauce o udzielaniu pierwszej pomocy w przypadkach nagłych i zakładaniu opatrunków za zezwoleniem i pod okiem lekarza zajmuje w świadectwie osobny ustęp.

281.

Czy kandydat, któremu Komisya egzaminacyjna świadectwa uzdolnienia nie przyznała, może otrzymać jakie inne poświadczenie?

Kandydat, któremu Komisya egzaminacyjna świadectwa uzdolnienia nie przyznała może otrzymać poświadczenie, że w kursie uczestniczył i to tylko wtedy, jeżeli nie opuszczał ćwiczeń, szkoły, wykładów i w ogóle jeżeli stósował się do regulaminu i porządku domowego.

282.

Kto ponosi koszta stempli i druku świadectw?

Koszta stempli i druku świadectw ponosi Krajowy Związek Ochotniczych Straży Pożarnych we Lwowie.

Regulamin obrad Walnych Zgromadzeń Ochotniczych Straży Pożarnych.

283

Kto przewodniczy obradom Walnego Zgromadzenia?

Obradom Walnego Zgromadzenia przewodniczy Prezes straży ewentualnie jego Zastępca t. j. Naczelnik straży.

284.

Które czynności, podczas Walnego Zgromadzenia należą do Przewodniczącego?

Przewodniczący stwierdza komplet statutem wymagany, zagaja Walne Zgromadzenie, otwiera je, przestrzega porządku jego obrad, udziela głosu, formuje wnioski o ile nie są przedłożone na piśmie, zarządza głosowanie, stwierdza wynik głosowania, powołuje skrutatorów, a wreszcie zamyka obrady po wyczerpaniu porządku dziennego.

Jeżeli Przewodniczący chce brać udział w dyskusyi winien zdać przewodnictwo zastępcy i to na czas jak długo trwa dyskusya w przedmiocie, co do którego chce przemawiać.

285.

Kto spisuje i podpisuje protokół z posiedzenia Walnego Zgromadzenia?

Sekretarz straży spisuje i podpisuje wraz z przewodniczącym protokół posiedzenia Walnego Zgromadzenia. Protokół ma zawierać treściwe przedstawienie przebiegu obrad z podaniem wziętych pod obrady przedmiotów, wniosków i zapadłych uchwał.

286.

Wedle czego odbywają się obrady?

Obrady odbywają się wedle ogłoszonego porządku dziennego, chyba, że Walne Zgromadzenie uchwali przestawienie przedmiotów porządku dziennego.

287.

W jakim terminie winny być zgłoszone wnioski samoistne?

Wnioski samoistne winny być zgłoszone do Wydziału straży przynajmniej na trzy dni przed Walnem Zgromadzeniem lub podniesione podczas obrad Walnego Zgromadzenia, nadto powinny uzyskać: poparcie przynajmniej pięciu obecnych członków straży oraz uchwałę Walnego Zgromadzenia uznającą ich nagłość.

288.

Ile razy można zabierać głos w jednej i tej samej sprawie?

W jednej i tej samej sprawie można bez specyalnego zezwolenia Walnego Zgromadzenia tylko dwa razy głos zabierać, a mowca winien się ograniczyć do jak najzwięźlejszego i ściśle przedmiotowego przedstawienia stanu rzeczy. Tylko dla osobistej obrony lub w kwestyi formalnego traktowania może Przewodniczący udzielić głosu po raz trzeci.

289.

Jeżeli mowca odstępuje od rzeczy co powinien zrobić Przewodniczący?

Jeżeli mowca odstępuje od rzeczy, Przewodniczący zwróci jego uwagę; jeżeliby się dopuścił osobistych uraz przywoła go do porządku, a w razie powtórnego wykroczenia może mu głos odebrać.

290.

Które prawa przysługują sprawozdawcy i wnioskodawcy?

Sprawozdawca i wnioskodawca mają zawsze głos ostatni. W toku obrad może im Przewodniczący głosu udzielić do wyjaśnień lub sprostowania. Po uchwale na zamknięcie dyskusyi mogą zabierać głos ci tylko, którzy przed wnioskiem o zamknięcie dyskusyi do głosu się zapisali.

291.

W jaki sposób odbywa się głosowanie?

Głosowanie odbywa się przez podniesienie rąk lub sposobem przez Przewodniczącego wskazanym.

W sprawach ważnych może Przewodniczący zarządzić albo Walne Zgromadzenie uchwalić głosowanie imienne.

292.

W jaki sposób odbywają się wybory?

Przed wyborami winien Przewodniczący zawiesić posiedzenie najmniej na dziesięć minut celem porozumienia się członków, poczem następują wybory, które odbywają się kartkami bez rozprawy. W wyborach bierze udział i Przewodniczący. Głosujący wymieni na kartce imiona i nazwiska tylu kandydatów, ilu ma być wybranych. Jeżeli wymieni większą liczbę, pominie się przy obliczeniu głosów wymienionych na ostatku. Jeżeli na tej samej kartce wymieniono

kilkakroć tego samego kandydata, liczy mu się głos jeden. Głos oddany na osobę niewybieralną nie liczy się. Źle napisane imię czy nazwisko wybieranego nie unieważnia głosu, jeżeli tylko co do osoby nie ma wątpliwości, o czem ewentualnie rozstrzyga większość członków. Do ważnego wyboru potrzeba bezwzględnej większości (więcej niż połowy) głosujących. Jeżeli w głosowaniu tej większości nie osiągnięto, następuje wybór ściślejszy pomiędzy tymi, którzy otrzymali największą ilość głosów. Ilość przedstawionych do ściślejszego wyboru nie może być większą niż dwa razy tyle, ilu jeszcze wybrać należy. W razie równości rozstrzyga los. Głos oddany przy wyborze ściślejszym na innego kandydata jest nieważny.

293.

Jak postępuje się po głosowaniu?

Komisya skrutacyjna spisze protokół stwierdzający ilość oddanych kartek i wymieniający wszystkich kandydatów wedle ilości głosów z podaniem liczby głosów oddanych na poszczególnego kandydata. Protokół ten podpiszą wszyscy członkowie komisyi i złożą do rąk Przewodniczącego wraz z kartkami głosowania, które opieczętowane stanowią alegat tego protokółu i tak długo będą przechowane, dopóki czas urzędowania wszystkich wybranych się nie skończy. Przewodniczący potwierdza odbiór protokółu z alegatami na tymże i ogłasza rezultat skrutynium.

294.

Kto ogłasza zamknięcie posiedzenia?

Zamknięcie posiedzenia ogłasza Przewodniczący po wyczerpaniu porządku dziennego.

Przepisy dotyczące zdejmowania hełmów i czapek uniformowych.

295.

Jakie przepisy obowiązują co do zdejmowania hełmów i czapek uniformowych?

Co do używania i zdejmowania hełmów i czapek obowiązują następujące przepisy:

a) Oddziały straży pożarnych i wszelkie deputacye tychże w kościele zawsze zdejmują hełmy i czapki uniformowe. Wyjątek stanowią tylko stójki honorowe przed ołtarzami lub katafalkiem, tudzież chorąży (sztandarowy), stojący ze sztandarem.

b) W innych lokalach i pod gołem niebem oddziały straży pożarnych i deputacye w szeregach ustawione, tudzież pojedynczy członkowie, jeżeli wykonują jakąś specyalnie im powierzoną służbę hełmów i czapek uniformowych nie zdejmują.

c) Deputacye nie stojące w szeregach, w chwili wykonywania swojego obowiązku hełmy lub czapki zawsze zdejmują.

d) Nieumundurowani członkowie straży pożarnych, występujący tylko z odznakami służbowemi, zawsze i wszędzie nakrycia głowy zdejmują.

III. Ruch Towarzystw strażackich.

Witków nowy. Na mocy uchwały Wydziału z dnia 28. sierpnia b. r. straż przystąpiła do Związku.

Gorlice. Naczelnikiem straży po raz trzeci wybrany został p. Marcin Porwit, inspektor policyi miejskiej.

Oświęcim. Dnia 8. listopada b. r. odbyło się tutaj nadzwyczajne posiedzenie wydziału ochotniczej straży pożarnej, na którem prezes i kierownik gminy miasta Oświęcimia p. Edward Jaśkiewicz podniósł zasługi ś. p. Gustawa Nowaka, obywatela, który przed laty 25-ciu był jednym z członków założycieli Towarzystwa ochotniczej straży pożarnej w Oświęcimiu, a do ostatniej chwili jako członek wspierający zawsze gorliwie popierał to Towarzystwo.

„Niechaj dzisiejsze nadzwyczajne posiedzenie Wydziału“ — zakończył przemówienie p. Jaśkiewicz — „poświęcone będzie wyłącznie pamięci zmarłego, a Wydział w dowód żałoby wstrzyma się od wszelkich innych obrad; przez powstanie z miejsc niech oddaną będzie cześć i hołd zasługom ś. p. dr. Gustawa Nowaka“.

Uchwalono, by ku wiecznej pamięci zapisać to w księdze uchwał i strażackiej gazecie zakomunikować.

Niżankowice. Na Walnem Zgromadzeniu w dniu 13. listopada b. r. odbytem, wybrano prezesem hr. Witołda Ostrowskiego, tegoż zastępcą p. Władysława Medweckiego, naczelnikiem straży p. Franciszka Saneckiego, zastępcą p. Władysława Urbana.

Do Wydziału weszli pp.: Dr. Stanisław Ruczka, Stanisław Wałkiewicz, Maciej Cichocki i Józef Bogaczyk.

Do Sądu honorowego wybrano pp.: Józefa Tarnawskiego, Zygmunta Medweckiego, Karola Siatkowskiego, Tomasza Trusza i Józefa Komara.

Wieliczka. Sikawka parowa. Dnia 16. listopada o godzinie 3 popołudniu odbyła się wobec reprezentantów władz i licznie zgromadzonej publiczności generalna próba parowej sikawki zakupionej przez zarząd salin. Na dany sygnał alarmowy zajechała sikawka parowa oraz jeden pluton straży ogniowej ochot. na dolny Rynek przed basen wodociągowy. Natychmiast straż ogniowa pod komendą naczelnika rozwinęła od sikawki parowej 120 mtr. długą linię wężową, którą gimnastycy wyciągnęli na 45 metrów wysoką wieżę kościoła parafialnego. W 12 minut od zapalenia pod kotłem sikawki parowej ukazał się z wieży silny prąd wody o średnicy pyszczka 16 mm. Sikawka parowa z czeskiej firmy Smekala pracowała spokojnie siłą 7 atmosfer. Potem przystąpiono już na Rynku do próby z dwoma a następnie 4-ma prądami. Wyniki prób były zupełnie zadowalniające. Sikawka ta dostarcza od 400 do 600 litrów wody na minutę i kosztuje z 300 mtr. węży 3609 złr. Obecnie jest Wieliczka drugiem miastem w kraju, które jest zaopatrzone w sikawkę parową.

IV. Kronika pożarów.

Wrzesień 1898. (Zestawienie statystyczne).

Miejscowość	Ilość pożarów	Spaliło się: domów mieszkalnych	budynków gospodarczych	zakładów przemysłowych	kościołów	ludzi	Szkoda: ogólna zł.	ubezpieczona zł.	Przyczyny: podpalenie	nieostrożność	wadliwa budowa	od pioruna	niezbadana
Miasta i miasteczka	20	172	110	—	—	1	179.597	77.615	—	7	—	1	12
Gminy wiejskie	98	176	251	1	—	4	171 504	51.638	8	18	2	2	68
Razem . . .	118	348	361	1	—	5	351.101	129.253	8	25	2	3	80

W akcyi ratunkowej brały udział następujące Straże pożarne: Baranów, Borysław, Budzanów, Bukaczowce, Chołojów, Czerlany, Czortków 2, Dolina, Głogów, Grębów, Gródek, Gumniska, Gwoździec, Jaślany, Jezupol 2, Kęty 2, Kolbuszowa, Krosno, Lipnik, Lisko, Łapanów, Macków, Mikulińce, Mościska, Mszana dolna, Niepołomice, Nowawieś, Ostrów, Podhajce, Radymno, Rodatycze, Rzeszów, Sambor, Sąsiadowice, Sędziszów, Sokołówka, Starasól, Tarnopol 2, Tarnów, Uhnów, Wieliczka, Żurawno.

V. Rozmatości.

Z historyi lwowskiej ochotniczej straży pożarnej. W księdze pamiątkowej ku uczczeniu dwudziestej piątej rocznicy założenia Towarzystwa gimnastycznego „Sokół“ we Lwowie czytamy: „W wykonaniu uchwał walnego zgromadzenia celem zorganizowania ochotniczej straży ogniowej wypracował Dobrzański z polecenia wydziału regulamin, przez trzecie walne zgromadzenie dnia 15 listopada 1868 bez zmiany uchwalony. Regulamin ten przyjmujący organizacyę wojskową stanowił, iż ochotnicza straż jest częścią integralną Sokoła, jego wydział przyjmuje członków i zatwierdza uchwały walnego zgromadzenia, wybór zaś naczelnika podlega prócz tego zatwierdzeniu Rady miejskiej. **Dnia 17 grudnia (1868** *Przyp. Red*) straż licząca 118 członków, ukonstytowała się, wybierając naczelnikiem Dr. Zygmunta Riegera, wydziałowego Sokoła i już w kwietniu 1869 r. odbyła pierwsze publiczne ćwiczenie na placu Halickim“.

O patent na sikawkę, którą strażacy nie rękami lecz nogami w ruch wprawiać będą, stara się fabrykant sikawek C. D. Magirus w Ulm n. D.

† **Franciszek Rehman,** naczelnik ochotniczej straży pożarnej w Podgórzu przy Krakowie, zmarł nagle w dniu 21. listopada.

Oryginalny pożar zdarzył się we Lwowie dnia 22. listopada około południa na placu Zbożowym. Skutkiem nieostrożnie porzuconej fajki zapaliła się fura słomy i wkrótce cała stanęła w płomieniach. Ponieważ był wiatr, więc zachodziła obawa, iż zapalą się i sąsiednie fury. Zawezwano straż pożarną, która ogień zlokalizowała i ugasiła. Szkoda wynosi 16 złr. Właściciel spalonej słomy będzie miał naukę, aby fajkę zdaleka trzymać od słomy.

Rozwiązanie. Straż pożarna w Tarnowcu (powiat Jasło) rozwiązała się.

Przyrząd dymowy „Midget“. W Wiedniu przeprowadzoną została próba nowego przyrządu dymowego. Przyrząd ten ma być bardzo praktyczny i kosztuje około 9 złr. Bliższe szczegóły próby, dokładniejszy opis przyrządu i zastósowanie podamy w następnym numerze.

Pneumatyczne drabiny zaprowadziła u siebie wiedeńska straż pożarna. W dniu 8. listopada odbyła się w Wiedniu próba takiej pneumatycznej drabiny z firmy J. S. Fries (Frankfurt n. M.)

Godne naśladowania. Z powodu 50-cio letniego jubileuszu panowania Najjaśniejszego Pana przeznaczyła Rada gminna w Lichten (w Austryi) 50 złr., na zakupno przyborów dla swojej ochotniczej straży pożarnej.

Rozkaz. Na jednej ze strażnic ochotniczych straży pożarnych czytamy następujący rozkaz: „Przypominam przewodnikom nocnych pogotowi, ażeby przestrzegali na strażnicy regulaminu, że obcym wstęp jest zabroniony.

Strażnica jest miejscem zebrania tylko dla członków stowarzyszenia, obce osoby w razie jakiegoś przekroczenia pod nasz regulamin nie podpadają, dlatego tam nie mają prawa się znajdować.

Strażnica nie jest ani żadną restauracyą, ani żadną noclegownią dla obcych, młody człowiek, jeżeli jest porządny, ma iść na noc do domu.

Nie chcę tu osoby wymieniać, ale zabraniam pod karą z regulaminu, ażeby strażacy niedorostków na strażnicę ani do kart nie przypuszczali" i t. d.

Naczelnik straży.

Kwiatek. Ochotnicza straż pożarna w Starejsoli na podanie do Zwierzchności gminnej w Starejropie o subwencyę w kwocie 50 zł. i o wyznaczenie pogotowia koni, otrzymała następującą odpowiedź: „W skutek Uchwały Rady gminney Stareyropy zdnia 20. lutego 1898. Zwierzchność Gminna donosi Szanownemu Wydziałowi ochotniczey straży ogniowey, że sie nieprzychiliła do wniosku i od muwiła całkiem, spulnego otrzymywania straży ogniowej, ani Subwęcyją roczną 50 zł., ani Stujką parę koni zaprzęgem nie będzie dawać do Miasta Starejsoli, otakowe mogą się sami postarać jak inne Miasta, tak wolne jak i nasze na kture wystarcza bo my nanią pracujemy ale nie Miasto.

Prosimy zwrucić uwagie, że gmina Stararopa jest tak rozległa z przysiółkami a to Papruczyzna, Sasy zagurą, Zasadki, Twary i Wojscie, o mile daley jedno od drugiego, a wrazie pojawienia się ognia, czekać na straż ogniową tobysię wypaliło i spaliło do szczętu niżby strasz do ratunku przyjechała.

Gmina zarządziła wskutek polecenia c. k. Starostwa postarali się ijuż mają swe przyrządy ogniowe, jako też i obstalowane dziesiętniki, kture mają czuwać nadtem, i wtey chwili też gotowi do ratowania wszelkiego do pożaru ogniowego.

Dal[illegible] co się tyczy Stujki nocney pare koni dawać do miasta [illegible] i to tysż być niemoże aby niszczyć gospodarża [illegible] poniewirką a pańszczyzna już ustała całkiem, [illegible] my daley pojedzie nastujkie gospodarz więcey jak puł mili, wypaść może trafunek już nima się czego wracać dodomu, bo niżby się dostał dodomu to by zniszczona gospodarka była do szczętu, atak dziesiętniki i sąsiedzi bliscy i sam gospodarż uratować się może i czuwać nad całym swem gospodarstwem bez nadzieji straży ogniowey i wydatków bez potrzebnych.

W prawdzie co się tyczy straży ogniowey to jest bardzo dobra i potrzebna dla miast, gdzie są domy murowane piątrowe, bo zaden mieszczan ani członek inteligencyi, ani iżraelici nie są usposobieni i odwagi do ratunku ogniowego a gmina Stararopa nie posiada kamieniców piątrowych tylko posiada domy drzewiane gospodarski, to wgminie są dotego takie zdatne Ludzie że bardzo odważne i śmiałe i umią koło ognia chodzić i ratować domy drzewiane."

i t. d. i t. d.

„Łaskawie prosimo zuniżeniem przyjąć do swej wiadomości:

(L. S.) Stararopa dnia 25. lutego 18)8. Naczelnik gminy Bazyli Basaral w. r. Michał Faryta w. r. Assesorowie Jan Wańka w. r."

Dodać musimy, że gmina wiejska Stararopa graniczy z miastem Starasól tak blizko, iż nie ma prawie rozgraniczenia pomiędzy terytoryum jednej gminy a drugiej, miejscami zaś budynki gminy Stararopa wciskają się w środek pomiędzy zabudowania Starejsoli. Gmina Stararopa liczy około 4 tysięcy mieszkańców i 600 numerów domów i prócz 6 ręcznych, kolbuszowskich sikaweczek nie posiada żadnych innych przyrządów pożarnych.

Napuszczanie żelaza na czarno, tak bardzo dziś w rusznikarstwie i w ślusarstwie artystycznem praktykowane odbywa się w sposób następujący:

Wyroby z żelaza odczyszcza się przedewszystkiem za pomocą benzyny lub alkoholu z wszelkiego tłuszczu, a następnie wkłada się je do roztworu, złożonego z 1 części dwuchromianu i 10 części wody. Po wyjęciu z kąpieli i obeschnięciu na powietrzu, trzyma się je przez 2 minuty w mocno rozżarzonym lecz nie kopcącym ogniu węglowym. Jeśli ton zabarwienia nie jest jeszcze dość ciemnym, ponawia się kąpiel i ogrzewanie. Zupełne usunięcie tłuszczu jest przytem tak ważne, że przy wkładaniu przedmiotu do kąpieli i wyciąganiu nie można się posługiwać palcami.

Wiadomość ta podana za „Przewodnikiem przemysłowym" może się przydać magazynierom straży pożarnych, którzy przybory pożarne utrzymują w porządku.

Powłoka wodotrwała. Jeżeli mamy powłoki ogniotrwałe, to my strażacy, powinniśmy także wiedzieć w jaki sposób tworzy się powłoka wodotrwała.

„Przew. przem." podaje, że powłokę tę daje mieszanina następująca: 6 litrów wapna gaszonego sproszkowanego i 1 litr soli kuchennej gotuje się w 4 litrach wody, przyczem się szumowiny oddala. Do tej mieszaniny dodaje się następnie 250 gr. ałunu, 100 gr. sproszkowanego kopervasu (siarkanu żelaza), 150 gr. potażu i tyle cieniutkiego piasku lub przesianego popiołu, ażeby osiągnąć masę, zdolną do nakładania pędzlem na drzewo i inne przedmioty, które się chce ochronić od wpływu wilgoci.

Memoryał Posła Merunowicza przedłożony ankiecie budowniczej, aby wszystkie budynki, przeznaczone na cele publiczne były w całym kraju ogniotrwałe, uchwaliła ankieta przedstawić Wydziałowi krajowemu, ażeby wniósł stosowny projekt ustawy do Sejmu.

Ważne rozporządzenie. Gdy pomimo licznych poleceń i napomnień Zwierzchności gminne w Rożniatowie (powiat Dolina), w Szczercu (pow. Lwów), w Glinianach i Przemyślanach (pow. Przemyślany), w Mostach i Niemirowie (pow. Rawa), w Zabłotowie (pow. Śniatyń) i w Zborowie (powiat Złoczów) nie zorganizowały dotąd żadnej straży pożarnej, co sprzeciwia się postanowieniom §. 16. ustawy o policyi ogniowej z dnia 10. lutego 1891. D. u. kr. Nr. 18. i gdy Zwierzchność Gminna w Husiatynie (pow. Husiatyn) w Kałuszu (pow. Kałusz), w Dobczycach (pow. Wieliczka), w Starym Sączu i Muszynie (pow. Nowy Sącz), nie postarały się o przyjęcie przez istniejące tamże ochotnicze straże pożarne obowiązków straży pożarnej gminnej jak to nakazuje §. 16. tej ustawy, przeto Wydział krajowy reskryptem z dnia 5. listopada 1898. L. 62924. wezwał dotyczące Wydziały powiatowe, ażeby ze swej strony sprawę dopilnowały

wentualnie zaś gminom tym zagroziły użyciem w myśl §. 38. ustawy o policyi ogniowej i §. 108. ustawy gminnej z 3. lipca 1896. D. u, kr. Nr. 51. stosownych środków przymusowych.

§. 38. Ustawy o policyi ogniowej opiewa: „Gdyby gmina w wykonywaniu niniejszej ustawy o policyi ogniowej dopuszczała się zaniedbania, Wydział powiatowy rozporządzi co należy w gminie wykonać; w razie wzbraniania się gminy, zawezwie władzę polityczną powiatową o wykonanie tych zarządzeń na koszt gminy. Gdyby w celu wykonania zarządzeń powyższych potrzebne były ze strony gminy wydatki, Rada powiatowa ma prawo zniewolenia Zwierzchności Gminnej do wstawienia odpowiedniej kwoty w budżet gminny.“

§ 108. Ustawy gminnej z 3. lipca 1896. D. u. kr. Nr. 51. brzmi: „Jeżeli naczelnik gminy wykonywanie policyi miejscowej do własnego zakresu działania gminy należącej zaniedbuje (policya ogniowa należy do policyi miejscowej i do własnego zakresu działania gminy *Przyp. Red.*) lub ją wadliwie albo niedostatecznie wykonywa, a Rada gminna na wezwanie złemu nie zaradzi, natenczas może polityczna władza powiatowa za zgodą Wydziału powiatowego na koszt gminy poruczyć sprawowanie całej tej policyi miejscowej lub pewnej jej części (policya ogniowa jest częścią policyi miejscowej *Przyp. Red.*) na czas z góry oznaczony komisarzowi, przez polityczną władzę powiatową za zgodą Wydziału powiatowego mianowanemu.“

Przytoczyliśmy tylko pierwszy ustęp tego paragrafu, który jest znakomitym środkiem zaradczym przeciwko niedbalstwu Rad gminnych i zapoznawaniu swoich obowiązków przez Naczelników gmin. Dalszych ustępów, omawiających prawa rekursu, praw i obowiązków takiego komisarza nieumieszczamy, bo one mniej strażactwo interesują.

„Uczą się kraść!“ (Uczat sia krasty) mówili chłopi z Bereźnicy koło Stryja, widząc uczniów szkoły rolniczej wychodzących po drabinkach na dach i na strych, podczas ćwiczeń na kursie pożarnictwa.

Nowe straż pożarne powstały w Felsztynie (pow. Staremiasto) i w Sobowie (pow. Tarnobrzeg).

Z czarnej książki lustratora. W mieście B. komendant oddziału pierwszego nosi u boku zamiast toporka... bagnet.

Pożar w składzie nafty Jakóba Winda w Gorlicach w ten sposób stłumiono, że wszystkie otwory do składu pozalepiano. Straż pilnowała miejsca wypadku od 6 wieczorem do 10 rano dnia następnego, zalepiając wszystkie nowo powstałe otwory.

Wypadki uszkodzenia. Dnia 19. września podczas ćwiczeń w Tarnowie uszkodził się strażak p. Jan Andrzejowski. Ciągnął sikawkę, która rzuciła go o ścianę budynku, co spowodowało silne stłuczenie.

Dnia 19. października przy rozbijaniu wiązania palącego się domu w Wierzbowcu uderzył strażak p. Jan Perkatiuk z Kossowa końcem toporka w belek tak nieszczęśliwie, że toporek poślizgnąwszy się uderzył go w kość u lewej nogi.

Dnia 30. października strażak p. Andrzej Passaj z Ostrowa przybywszy do pożaru miał zamiar polanem drzewa zedrzeć ze stodoły palące się snopki, te zleciały na niego i silnie go poparzyły.

Dnia 30. października strażakowi p. Stefanowi Czornucha z Kulikowa, belek palącej się stajni przygniótł lewą rękę.

Dnia 1. listopada nabawił się strażak p. Antoni Woźniak przy pożarze w Łapanowie silnego zapalenia gardła.

Rezygnacya. W Jarosławiu naczelnik straży i tegóż zastępca zrezygnowali ze swych godności. Przez cały rok nie odbywały się tam ćwiczenia.

Dzielny strażak. P Jakób Szturma, zastępca naczelnika ochotniczej straży pożarnej w Gródku wyratował dziecko z chaty w chwili, gdy chatę tę ogarniały płomienie.

Do Komisyi technicznej, utworzonej przez stały, austryacki Wydział strażacki, urzędujący w Cieplicach (Teplitz, Reginald Czermack) wybrani zostali:

Feliks Eisenbeiss, naczelnik och. straży pożarnej w Opawie; Henryk Englert, fabrykant z miejscowości Weipert w Czechach; O. Gonzabach, naczelnik och. straży pożarnej z Steyrermühl (Austrya wyższa). Alojzy Hueber, inspektor budownictwa w Grazu; Franciszek Krebernik, kupiec z Schönberg na Morawach; Edward Müller, starszy naczelnik miejskiej straży pożarnej w Wiedniu; Rudolf M. Rohrer, fabrykant z Berna; Karol Schneck, profesor z St. Pölten; Karol Staudt, starszy nauczyciel z Josefstadt, a jako zastępcy: Leopold Haller, z Steyr; Ryszard Köhler z Tetschen nad Elbą; F. Kramlinger z Neunkirchen; Emanuel Portele, z Zohsee przy Landskronie w Czechach. Józef Purgleitner, aptekarz w Grazu; Antoni Scherpelts, inżynier z Krasny na Morawach; J. Schweitzer, z Oberhollabrun; Herman Stockmayer radca agronomiczny z Malenowic na Morawach; Henryk Zohner, naczelnik och. straży pożarnej z Bransdorf.

Pożar w Załubińczach koło Nowego Sącza powstał dnia 26. listopada w browarze Rosenwassera. Przy silnym wietrze stał się groźny. Wójtowi przypisać należy, że o akcyi ratunkowej ani mowy nie było. Gmina nie posiada ani sikawki, ani beczki na wodę, a nawet osęki gmina nie posiada. Ogień, dzięki sprzyjającym okolicznościom, rozszerzył się i prawie doszczętnie zniszczył wszystkie zabudowania w wartości 4.000 zł., nadto przeniósł się na stodołę Salomona Mika, która spłonęła doszczętnie wraz z tegoroczną krescencyą.

W prawdzie przy pożarze czynną była sikawka z kilkonastoma strażakami z Nowego Sącza, ale ogień był za wielki, aby jedna sikawka zdołała złemu zaradzić.

Gdy się wójta gminy Załubińcze pytano, dlaczego nie zaopatrzą się w przybory ratunkowe, odpowiedział, iż *wszyscy są dobrze zaasekurowani wraz z urządzeniem domowem i bielizną, więc choćby się kto spalił, to nic nie straci, bo mu asekuracya stratę zwróci!*“

VI Poczta Redakcyi.

Do niniejszego numeru dołączamy kartę tytułową i spis rzeczy zawartych w XII. roczniku.

Celem skompletowania rocznika tego wysyłamy w grudniu b. r. bezpłatnie brakujące numera.

W wykazie zaległych wkładek zaszła ta tylko zmiana że ochotnicza straż pożarna w Kętach zapłaciła 4·50 zł.

Czas odnowić przedpłatę,

która dla członków związkowych Straży pożarnych wynosi 50 cnt. rocznie.

Redaktor odpowiedzialny: Szczerbowski Antoni. Nakładem „Związku ochotniczych straży pożarnych".

Z drukarni Pillera i Spółki we Lwowie.